

Ладнюк В.Р. ад'юнкт кафедри
кримінального права Національної
академії внутрішніх справ

ПЕРЕДУМОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПЕРЕШКОДЖАННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ НАРОДНОГО ДЕПУТАТА УКРАЇНИ
ТА ДЕПУТАТА МІСЦЕВОЇ РАДИ

У сучасних умовах існування українського суспільства питання кримінально-правової охорони авторитету органів державної влади та органів місцевого самоврядування набувають особливого значення. Не є винятком тут і кримінально-правова охорона самої законної діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради.

Події, які відбуваються в Україні впродовж останнього часу вимагають замислитися над додатковими засобами охорони авторитету органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Діяльність народних депутатів України та депутатів місцевих рад є своєрідним інструментом впливу суспільства на діяльність органів судової та виконавчої влади, а відтак створення перешкод в діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради є по суті створенням

перешкод в діяльності суспільства щодо контролю судової та виконавчої гілок влади.

Необхідність дослідження кримінальної відповідальності за перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради зумовлюється також сутністю проявів об'єктивної сторони цього злочину, які зовні є дещо схожими із проявами об'єктивної сторони окремих злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної із наданням публічних послуг.

Поряд з цим, дослідження кримінальної відповідальності за перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради повинно ґрунтуватися на визначенні самого поняття «перешкоджання», яке, нажаль, не знаходить адекватного законодавчого закріплення, а через це ускладнює саме розуміння розглядуваної кримінально-правової заборони. Також необхідно звернути увагу і на співвідношення понять «перешкоджання» та «невиконання законних вимог».

Виникають певні питання щодо повноти назви ст. 351 КК України, яка по суті стосується тільки перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради, тоді як ч. 2 цієї статті передбачає відповідальність за перешкоджання структурним підрозділам Верховної Ради України. Більше того, не зовсім зрозумілою залишається логіка вітчизняного законодавця, який з одного боку встановлює кримінальну відповідальність за перешкоджання діяльності і народного депутата України і депутата місцевої ради, а з іншого в ч. 2 ст. 351 КК України встановлює відповідальність тільки за перешкоджання діяльності певних структурних підрозділів Верховної Ради України, тоді як за перешкоджання діяльності структурних підрозділів місцевих рад - відповідальність не встановлюється.

Проблеми кримінальної відповідальності за перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради в тій чи іншій мірі досліджувалися у працях таких вчених, як: П.П. Андрушко, Ю.В. Баулін,

В.Т. Дзюба, О.І. Донченко, М.І. Мельник, П.П. Михайленко, В.О. Навроцький, В.І. Осадчий, А.В. Савченко, М.І. Хавронюк, О.В. Харитонов, Н.М. Ярмиш, С.С. Яценко та інших. Однак, здебільшого дослідження цих науковців присвячені або «загальним» питанням кримінальної відповідальності за злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, або кримінальній відповідальності за інші види перешкоджання. При цьому кримінальна відповідальність за перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради розглядається тільки в окремих аспектах, тобто вивчається не комплексно, а лише з урахуванням окремих ознак.

Саме через це, залишається поза увагою низка питань. Це стосується з'ясування правової природи та значення перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради, встановлення об'єкта посягання, його співставлення із іншими видами перешкоджання та суміжними злочинами. Визначення можливості вчинення перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради загальним суб'єктом злочину. З'ясування перспектив розширення об'єктивної сторони та кола можливих потерпілих від цього злочину.

Окрім того, в рамках дослідження кримінальної відповідальності за перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради важливим є визначення низки понять, з'ясування кола можливих потерпілих, встановлення можливості вчинення цього злочину загальним суб'єктом тощо.

Вказане вище свідчить про необхідність дослідження кримінальної відповідальності за перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради із врахуванням історичного генезису та наукових положень, що допоможуть адекватно оцінити становлення, розвиток і сучасний стан кримінальної відповідальності за цей злочин, а також сформулювати визначення саме тих понять, які

безпосередньо характеризують вказаний вид перешкоджання, проте не мають відповідного теоретичного узагальнення.

Тому, концептуальні положення дослідження кримінальної відповідальності за перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради збагатять науку кримінального права і кримінальне законодавство та в своїй сукупності стануть вирішенням наукової проблеми, що має значення для розбудови правової держави.